

Bønes
menighet

BØNESBladet

Menighetsblad for Bønes kirke nr 6-12. Årgang 9
Med artikler og reportasjer fra hele Fana prosti

God advent og

God jul

På pilgrimsferd til Røldal

En ni dager lang vandring fra Seljord til Røldal er både et natur-eventyr og en åndelig reise. Les Ingrid Netshus' beretning på side 2-3

Jubileumskvederen

Bjørn Sigurd Glorvigen fra Dovre er årets gjestesanger når Draumkvedet 6. januar oppføres i Fantoft stavkirke for 15. gang. Side 11

Advent og jul i «storstuen»

Bønes kirke er et samlingspunkt for hele bydelen. Og i kirken er «Storstuen» selve navet. Dette viser seg særlig tydelig i advent og jul. Velkommen! Side 14-15

Abrahams barn

For noen uker siden hadde jeg den store gleden av å se Svein Tindberg spille «Abrahams barn» på Den Nationale Scene.

REFLEKSJON AV KARL JOHAN KIRKEBØ

Abraham var felles stamfar for tre av de store religionene: Jødedom, kristendom og Islam. Tindberg forteller historien basert på tekster i de hellige skriftene for alle disse tre verdensreligionene. Og det er interessant og ikke minst tankevekkende å se både likhetene og forskjellene. Han forteller historien fra Abraham som ung gutt fulgte familien på reisen fra Ur i Kaldea til dagens Israel. Han trekker linjene videre til Jesus og Muhammed. Fellestrekkene i de tre religionene er mange, selv om synet på Jesus er veldig forskjellig.

Et av hans sitater er fra en jødisk skriftlærd som sier at det er hevet over enhver tvil at jødernes Jahve og muslimenes Allah er samme Gud. Der skiller kristendommen seg ut siden vi operer med en treenig Gud. Fader, Sønn og Hellig ånd. Det er uvant å få en slik observasjon, det er vi og vår Gud som er odde.

Samtidig viser han hvordan religionene i noen grad har vokst fra hverandre. Men han påstår at slektskapet og det som forener er mye sterkere enn det som skiller. Selv om praktiseringen av troen kanskje ikke alltid viser dette. For noen av oss.

Dette er sikkert en både forenklet og skjematisk gjengivelse. Men det satte mange tanker i gang. Hva er det jeg tror på og hva gjør min tro spesiell? Finnes det flere veier til Gud? Og med hvilken rett stiller vi oss til dommere over andres tro, basert på det inntrykk vi får i vestlig presse? Alle de tre religionene er plaget av fundamentalister som skaper et delvis vrengebilde av sin egen tro. Er det slik vi vil ha eller ønsker vi å fremme mer forståelse og toleranse?

Jeg sier som salig Ibsen: «Jeg spørger kun, mitt kall er ei at svare». Men det er noen ganske spennende spørsmål. ●

BIRKELAND • BONES • FANA • SKJOLD • SLETTEBAKKEN • STOREVEIT • SØREIDE
Menighetsbladene i Fana

Bonesbladet utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og de andre menighetene i Fana, og sendes til alle hjem i 3enigheten. Vi tar med glede i mot artikler av ulike slag og gjerne også tips til reportasjer.

Levering av stoff: Leveres menighetskontoret eller på e-post: bones.menighet@bergen.kirken.no.

Å gå pilegrim

Å reisa på pilegrimsferd har vore vanleg gjennom mange hundre år, men i Norge vart pilegrimane mest borte etter reformasjonen. Presteskapet såg ikkje med blide auge på det dei oppfatta som avgudsdyrking.

AV INGERID NESTHUS

Dei seinare åra har pilegrimsvandringar vorte stadig meir populære også innan den lutherske kyrkja. Røldalskyrkja hadde det undergjerande krusifikset som ein meinte sveitta under messa jonsoknatta. Fekk ein tak i noko av den sveitten, kunne det lækja alle slag sjukdommar. Det har vore valfartskyrkje her i alle fall frå 1300-talet, tradisjonen heldt seg heilt opp mot 1850. Frå 1600-talet måtte pilegrimane helst koma i løynd på grunn av forbod mot pilegrimsmessene. I våre dagar vert pilegrimar godt mottekne i Røldal, eit pilegrimsenter er no under planlegging.

I sommar var eg på mi fyrste pilegrimsvandring, ei vandring som tok ni dagar frå Seljord til Røldal. Lenge å gå, har mange kommentert, men når gruppa med pilegrimar får tilrettelagt med overnatting, mat og bagasjetransport, er det ikkje så tungt likevel. Margit sytte for

det praktiske, såg til at det kom mat på bordet, at me fekk ei seng på enkle overnattingsstader og at våre sko kunne turkast over natta så dei var klare for ny innsats neste dag. Turleiar Eilev gjekk med kvar dag, han har vore leiar på slike pilegrimsvandringar i mange år og såg ikkje ut til å verta lei. Han lærde oss at sjølv om ein gjer det same mange gonger, treng det ikkje verta kjedeleg rutine. Det gjeld å prøva å sjå alt ved turen som om det var fyrste gongen, og på den måten få nye opplevingar. Historielaga sytte for lokale turleiarar på dei enkelte strekningane, dei fortalde også om stadene me gjekk forbi. Ruta var merka med pilegrimsmerke, men merka var ikkje alltid like lette å finna. Eg ville ikkje likt å gå på eiga hand.

Pilegrimsvegen er lagd til bygdevegar og stiar der det var mogeleg, men det hende også at me måtte gå på hovedvegen med tungtrafikken dunderande forbi. Veret var ei blanding av dagar med

Førjulstidstid i Bønes kirke

1. desember kl. 11.30-15. Adventsverksted for barn i følge med foreldre.

1.-2. desember: LysVåken - adventsnatt i kirken for 11-åringar.

2. desember. Ca kl. 12: Tenning av juletre utenfor kirken, musikk ved Bønes skolekorps, gang

rundt juletreet. Gløgg, pepperkaker og julebrus i kirkens underetasje.

4. desember kl. 21.00 Tirsdagskonserten ved Carsten Dyngeland med gjester.

7. desember kl. 11.30-13.30 Hyggetreff med julekonsert.

Annonser, fellessider (side 5-12):

Knut Sundt Rosenlund - 906 96 474 - costly@online.no

Annonser, lokalsider: Kontakt lokalredaksjonen.

Stoffdeadline neste nummer:

Mandag 21. januar

Utgivelsesdag neste nummer:

Tirsdag 5. februar

Møtekalender/utgivelsesplan:

Se facebook-gruppen «Informasjon menighetsblader Fana prosti»

Tankar etter ei vandring frå Seljord til Røldal

solskin og andre dagar med ruskever og regn. Me gjekk på vegar, våte myrar eller fint høgfjellsterreng. Nokre dagar kjende ein mest på våte sko og klede, og lengta etter å koma fram til dagens mål og få kvila. På fine dagar kunne ein nyta naturen me gjekk i, sjå på flotte blomsterenger, fjell og vatn. Utruleg kor mykje blommar det er i grøftkantane sjølv langs hovedvegen. Kvar dag delte Eilev nokre tankar med oss, anten i kyrkjer me passerte eller i friluft, gav oss noko åndeleg føde å tyggja på. Ellers vart det ikkje til at eg tenkte så mange djupe tankar. Var helst oppteken av å gå, og kva me såg eller opplevde på vegen.

Det er vanskeleg å seia kva som gjorde mest inntrykk, me fekk så mange opplevingar undervegs. Mellom dei var turleiaren på fyrste strekningen frå Seljord som song deler av Draumkvedet for oss då me sto i vegkanten ved huset der Maren Ramskeid hadde budd, ho som overlevde Draumkvedet til Landstad. Damene i Brunkeberg kyrkje som hadde møtt fram med kaker og kaffi og hadde pynta med markblomar då me kom fram dit ein ettermiddag, trøytt og slitne. Mottakinga på prestegarden i Vinje der dei møtte oss med flagget til topps og ynskte oss velkomen inn i stovene til kaffi og bollar då me kom dit sundag ettermiddag, halvvåte et-

ter vandring på den gamle Vinjevegen. Grunge kyrkje, der me vart møtte av Sondre Bratland som fortalde og song for oss. Etterpå var det kaffi og vafler som var laga til av damer med omsorg for pilegrimar.

For meg var nok den største opplevinga det å koma fram til Røldal og verta møtt av klokkeklemt medan me gjekk tre gonger rundt kyrkja og song. Deretter å gå inn i den gamle, vakre kyrkja og sjå krusifikset som har vore den store vona for så mange pilegrimar, både om lækjedom i dette livet og det å koma endeleg fram på livsvandringa. Ei enkel liturgisk handling markerte at me var komne fram. Kanskje er Røldal kyrkje ei av dei mest lutherske pilegrimskyrkjene me har. Der er krusifikset i sentrum, ikkje ei helgengrav eller ein relikvie.

Kvifor går ein pilegrim? Kvar enkelt har sine grunnar, det kan f.eks. vera ynskje om oppleving, natur og meistring, for andre ei oppgjerd eller ny start i livet, eller ein berre går med glede og takk

for eit godt liv. Ei pilegrimsvandring kan hjelpe ein å vera meir tilstades i kvardagen, leva her og no. Kanskje det kan verta til hjelp også for andre. Hans Børli har skrive eit dikt som Eilev las for oss på vegen:

*Ett er nødvendig
- her i denne
vår vanskelige verden
av husville og heimløse:
Å ta bolig i seg selv.*

*Gå inn i mørket
og pusse sotet av lampen.
Slik at mennesker på veiene
kan skimte lys
i dine bebodde øyne.*

Framme i Røldal, i stavkyrkja frå omkring 1250.

FOTO: INGERID NESTHUS

Besøker - noe for deg?

I Storetveit og Bønes jobber vi med å få en større besøks-tjeneste, og vi samarbeider med de andre menighetene i Fana om dette.

Har du noe tid du kan tenke deg å bruke som besøker? Som besøker får du en fast person du besøker jevnlig etter avtale, og det kan innebære å gå tur, bare prate sammen, følge til lege og liknende. Det vanlige er 1-2 timer i uken/annenhver uke. Du vil få veiledning og kurs underveis, og treffpunkter med andre besøkere.

Liker du å glede en annen? Da kan dette være en tjeneste for deg! Kontakt menighetskontoret 55 30 81 02. ●

Familiegudstjeneste og menighetens juletreffest

Velkommen til familiegudstjeneste og menighetens juletreffest i Bønes kirke søndag 6. januar kl. 16.00.

Program:

- Familiegudstjeneste v/ sogneprest Gunn Kongsvik
- Juletrengang – bespisning
- Sang og leker – og kanskje kommer julenissen

Pris kr. 30 pr. person, maks kr. 100 pr. familie.

Påmelding senest torsdag 3. januar:
bønes.menighet@bergen.kirken.no/
anny.svendsen@bergen.kirken.no
eller tlf. 55 30 81 02. VEL MØTT ●

Salmehjørnet

Salmeskatten er en viktig del av vår kulturarv og gir innhold til livet i all slags livssituasjoner.

Salmeskatten har også gjort kirken til en viktig og sentral kulturbærer i landet vårt. Vi vil oppfordre leserne til å komme med ønsker om salmer de ønsker presentert og skriv gjerne noen ord om hvorfor. I dette nummerets presenterer Astrid Solberg-Hansen en av de mest kjente adventssalmene: «Gjør døren høy»:

«Georg Wessel ble født i Tyskland i 1590 og døde i

1635. Han skrev teksten til denne salmen, som er bygget over teksten i Salmenes bok 24. Wessel var utdannet prest, men studerte også musikk ved universitetet i Königsberg. Han har skrevet 20 salmer. Magnus Brostrup Landstad oversatte salmen til norsk og den ble senere oversatt til nynorsk av Elias Blix i 1875. Salmen ble tatt inn i salmeboken i 1861.» ASTRID SOLBERG-HANSEN

Gjør døren høy,
gjør porten vid!
Den ærens konge
kommer hit!

Han hersker over alle land
og er all verdens frelser sann.

Rettfærdig kommer
han her ned
og bringer salighet og fred,
saktmodig fremmer
han sin akt
og herske vil med
miskunns makt.

Han roper ut et nådens år,
vår nød ved ham en ende får,
derfor av lengselsfulles tall
en gledesang ham møte skal.

Å, vel det land, det hus,
den gård, hvor denne mann
for styre står!

Å, vel det hjerte, sjel og sinn
hvor denne konge
drager inn!

Han er den rette gledesol
som lyser fra Guds nådestol.

Ved ham, Guds Sønn,
det lysne må

i våre hjerters mørke vrå.

Gjør døren høy,
riv stengsel ned,

i hjertet rom for ham bered,

så kommer ærens
konge sterk

og fremmer i deg alt
Guds verk.

Mitt hjertes dør jeg
åpner deg,

o Jesus, kom hit inn til meg,
og ved din nåde la det skje

at jeg din vennlighet må se!

Ja, ved din Hellig Ånd
det gjør,

vi daglig åpner deg vår dør,
og deg oss kun til frelse vet,
velsignet i all evighet!

MATBUTIKKEN PÅ BØNES

Våkleiva 43, 5155 Bønes

Tlf 55 11 85 00

DEN BESTE TIDEN
ER DEN DU DELER MED
ANDRE

Din leverandør: Steinsvikveien 2, 5251 Søreidegrend

Bestilling 22 22 55 55 - www.peppes.no

Samdals Begravelsesbyrå AS

Bjørn-Eivind K Netland og Arve Løvenholdt
TRADISJON - TRYGGHET - RESPEKT
Gratis samtale i hjemmet. Døgnvakt: 55 90 19 80

MotorForum
Tlf. 55 56 00 00 Bergen

Steimler
Shipbrokers

Okeanos AS

Jeg har nå vært ansatt som journalist, og senere som redaktør, for menighetsbladene i seks år. Dette er likevel første gangen jeg «tar ordet» og lar min stemme bli hørt.

AV MAGNE FONN
HAFSØR

Bakgrunnen for dette er mitt intervju med Nelly Kroksnes, som stod på trykk i nr. 4, en sak som jeg føler inneholder et lite julebudskap skjult mellom linjene.

Den pensjonerte Fanaposten-journalisten har hatt det tøft, og overlevd en svært alvorlig diagnose. Dette er nå ti år siden. Hun fikk den gangen diagnosen eggstokkreft med spredning til lungene, og legene ga henne kun måneder igjen å leve. Høsten 2002 gikk hun gjennom tre cellegiftkurer, i tillegg til at hun fikk magnetterapi hos en alternativ behandler. Hun ble så innlagt på Haukeland sykehus for ny undersøkelse. Det viste seg da at svulsten var så godt som borte, og at det dermed var mulig å operere.

Julen det året ble bedre enn hun kunne håpet på bare få måneder før, og like over nyttår 2003 ble hun innlagt for å operere bort det som var igjen

av svulsten. På grunn av dette har hun deltatt i et forskningsprosjekt ved Tromsø universitet der de har gått gjennom sykehistoriene til ti personer som på uforklarlig vis har overlevd svært alvorlige diagnoser.

Kjernen i saken er det hun sier om sin egen innstilling da hun fikk den alvorlige diagnosen:

– Jeg følte aldri at jeg skulle dø. Men jeg trodde det, for de sa det jo. Jeg husker godt hva jeg sa til legen, selv om det nå er ti år siden. «*Livet mitt har vært godt*», sa jeg. «*Jeg har opplevd mye, fått brukt evnene mine, har familie som jeg er glad i og jeg er ikke redd*». Legen sa da at en slik filosofi var den beste hjelpen jeg kunne ha.

Dette er gripende ord som jeg tror kan være til inspirasjon for mange, og heri ligger også det lille julebudskapet. Det er alltid håp.

– Livet har ikke forandret seg, men det er blitt mye dyper. Jeg har fått mer trygghet i meg selv, sier Nelly Kroksnes

i dag, som også delte med leserne en liten fortelling om hvordan hun ble bønnhørt noen år senere, da hennes mann fikk kreft.

De hadde strevd lenge med å få kontakt med legene, og hadde til slutt fått en time på sykehuset. Så viste det seg at bilen hadde punktert. Da foldet Nelly Kroksnes hendene og ba en bønn. I samme øyeblikk kom naboen hennes kjørende forbi, og tilbød seg å hjelpe.

– Han skrudde av hjulet, og lånte oss stepphjulet sitt, slik at vi nådde frem til Haukeland til avtalt tid. Det var et viktig møte, og vi hadde strevd med å få hjelp, forteller hun.

Jeg er sikker på at mange av leserne kan fortelle lignende historier. Ulike hendelser kan oppleves som meningsfulle sammentreff for den enkelte, selv om de sett utenfra ser ut som tilfeldigheter. Kjærligheten er veiviseren, mens troen og håpet er lysene langs stien du følger. Du vandrer aldri alene.

God jul! ●

Kulturkalender

Bøneshoret. Julekonsert i Storetveit kirke 2. des. kl. 19.

Adventkonsert. Åse Solvi og Jan Erik Endresen. Skjold kirke 2. des. kl. 20.

«**Marias sønn**». Et program med sangeren Sigrun Jørdre og sju andre musikere. Bill. v. inng. Birkeland kirke 4. des. kl. 20.

Orgelkonsert. Organist Carsten Dyngeland m.fl. Gratis adgang, kollekt. Bønes kirke 4. des. kl. 21.

«**De Store Julekonsertene**» Fana musikklag, Fana kammerorkester, Fana mannsskor, Fana kyrkjekor og Kirkevoll skolekor. Gratis adgang. Kollekt ved utgangen. Fana kirke 9. des. kl. 17 og 19.30.

Vi synger julen inn/lysmesse Mange medvirkende. Søreide kirke søndag 9. des. kl. 17.

Menighetens julekonsert Med Skjold Nesttun Janitsjar, Extasis, Skjold kirkekor og Cantus. Skjold kirke 9. des. kl. 18

Damekoret Korall. Korall holder sin årlige julekonsert. Bill. v. inng. Birkeland kirke 13. des. kl. 20.

«**Vi synger julen inn**». Med Ten-Sing og barnekorene. Fana kirke 16. des. kl. 17.

Sola Fide. Julekonsert i Skjold kirke 16. des. kl. 18 og 20.30.

Stor julekonsert Med 100 unge sangere og musikere. Bill. v. inng. Søreide kirke 16. des. kl. 17.

Tradisjonell julekonsert. Birkeland kantori og Fana kammerorkester. Birkeland kirke 16. des. kl. 19.

Christmas carols. Vi synger julen inn på engelsk sammen med gospelkoret Agape. Storetveit kirke 18. des. kl. 19.30.

Korkonsert. Kor é Vi og Hjelpestad skolekor. Gratis adgang. Kollekt ved utg. Fana kirke 20. des. kl. 18.

SoundsLikeUs. Julekonsert m/variært program. Bill. v. inng. Slettebakken kirke 20. des. kl. 19.

Ung messe. Dans og drama. Kafé. Søreide kirke 30. november kl. 21.

Draumkvedet. Fantoft stavkirke 6. jan. kl. 18 og kl. 20. Se s. 11.

Fana Diakoniat

Nytt tilbud til utviklingshemmede: «KirkeKafé»

Det skal denne vinteren og våren være fem kveldsmesser i Ytrebygda kirke. Kveldsmessene er for alle, med sang, musikk, fast liturgi med kort preken og lyttening.

Kveldsmessene starter kl. 19 og varer ca. 1 time.

Før kveldsmessene – fra kl. 17.30 – inviterer Fana diakoniutvalg beboere i bofellesskap, brukere av botjenestene og pårørende til «KirkeKafé». Der blir det salg av kaffe og kaker, sang og musikk og litt aktiviteter på kirketorget.

Alle ønskes hjertelig velkommen til Ytrebygda kirke:

- Søndag 6. januar
- Søndag 3. februar
- Søndag 3. mars
- Søndag 7. april

Husk på dåpsbarna!

Gode bøker og god musikk får du hos

Bok & Media Vestbok

Vetrlidsallmenningen 1
tlf. 55 31 79 63 post@vestbok.no
www.vestbok.no

Mellom hvert menighetsblad... følg med i

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10
Fax: 55 11 80 11

Hver fredag:
Kunngjøring om gudstjenester i Fana Prosti.

E-post:
sylvi@fanaposten.no

Kjærligheten til Maria er

– Jeg var veldig redd for Maria, og måtte nærme meg henne varsomt, sier Ragnhild Helena Aadland Høen. Det er nå snart fem år siden hun gikk ut av Den norske kirke og inn i Den katolske kirkes fulle fellesskap.

TEKST OG FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

Høen er opprinnelig fra Haugesund, men bor nå i Ytre Sandviken sammen med mann og fire barn i alderen 1-7 år. Mange kjenner nok navnet hennes fra nettstedet Barnevakten, der hun en tid var redaktør. Nå er hun kateket i den katolske St. Paul menighet, i tillegg til at hun skriver frilans for flere katolske blader.

– **Hva lå bak at du konverterte?**

– De to viktigste tingene var å få del i troens fylde og kirkens enhet. Den er det Den katolske kirke som forvalter.

– **Du føler deg mer hjemme der?**

– Ikke bare mer hjemme, men at jeg er kommet hjem. Jeg tror at Den katolske kirken har rett når den sier at den er den historiske kirken som Jesus grunnla.

– **Kommer du fra en kristen familie?**

– Ja, en aktiv statskirkefamilie.

– **Hvordan reagerte de?**

– Mine venner og folk i egen generasjon har reagert entydig positivt. Men mine foreldre er av en annen generasjon. De vet at noe er sant. Hvis katolsk tro er sann, angår det dem også. Så derfor er mitt valg mer utfordrende for dem. Men de er veldig glad for at jeg fortsatt er kristen, og de kom i kirken da jeg konverterte.

– **Er det en annen måte å tro på?**

– Nei, troen er akkurat den samme, bare i en enda rikere og mer fyldig utgave. Det er likevel en del ting som er annerledes. Når katolikker bekjenner seg til De helliges samfunn, så består dette også av de som har gått foran og som allerede er i himmelen. Vi tror disse kan gå i forbønn for oss. Den første av disse er Maria, Jesu mor.

Guds mor

– **Hvor viktig er hun for deg?**

– Jeg hadde fått mange advarsler om at Maria ville ta fokuset bort fra Jesus, så jeg var veldig redd for henne. Men nå opplever jeg det motsatte. Maria fører meg til Jesus. Den jordiske tankegangen er at kjærligheten til andre

tar vekk kjærligheten til Gud. Men dette er himmelsk matematikk. En god mor vil alltid gjøre slik at du blir mer glad i hennes sønn. Du ser det også i ikonene, der Maria alltid peker på Jesus eller slår blikket ned mot han. Det handler alltid om Jesus, aldri om henne.

Det å be en helgen om forbønn sammenligner hun med å be en venn om hjelp.

– Jeg har flere venner å henvende meg til, kan du si.

En av disse er navnesøsteren St. Ragnhild, som var dronning i Sverige da landet ble kristnet. En annen er St. Helena, mor til keiser Konstantin, som sørget for at Fødselskirken og Gravkirken i Jerusalem ble bygget. Da Høen ble «fermet» (*katolsk konfirmasjon, red. anm.*), tok hun mellomnavnet Helena.

IKON: Maria slår blikket ned mot barnet sitt. Det handler alltid om Jesus, aldri om henne.

himmelsk matematikk

MODERKIRKEN: – Den katolske kirke er mer kvinnelig i sitt vesen. Kirken er vår mor, og Maria og de andre kvinnelige helgenene er sterke figurer, sier Ragnhild Helena Aadland Høen (t.v.), her sammen med sønnen Johannes (1).

Frelst ved Jesus

– Det lutherske menneskesynet sier at mennesket er hundre prosent gjennomfinisert av det onde. Det er lite katolsk. Da kan jeg bare bli rettferdiggjort ved at Kristi rettferdighet blir tredd utenpå meg som en kappe. Gud vil da bare se Jesus, slik at jeg blir frelst. Den katolske kirken sier også at synden er en realitet i mennesket, men den holder likevel fast ved at jeg skal bli gjort hellig. «Bli forvandlet, vær fullkommen» sier Jesus. Det som er likt i katolsk og luthersk tankegang, er at man blir frelst ved nåde alene, ikke ved egen fortjeneste, og kun på grunn av Jesus. Denne nåden tar vi imot på en spesiell måte gjennom kirkens sakramenter.

– Hvor ofte går du til skrifte?

– Minst en gang årlig. Den mest radikale frigjøringen jeg har opplevd noen gang kom da jeg ble tatt opp i den katolske kirke og gikk gjennom general-skriftemålet. Da skal du bekjenne alle syndene du kan huske at du har gjort. Det føltes som om ånden ble satt fri, også i betydningen pust. Jeg pustet friere. Det var helt fantastisk.

Midnattsmessen

– Hva med juletradisjoner i den katolske kirke? Er disse de samme?

– Den lutherske kirke har tatt vare på mange katolske tradisjoner, sier hun.

– Advent er et godt eksempel. En katolsk venninne fra USA opplever Norge som et katolsk land fordi vi har tatt vare på så mange katolske tradisjoner.

Mange norske høytidsdager har fortsatt katolske navn, og det at forjulstiden er kledd i lilla er også katolsk. I USA er alt rødt før jul. Hjemme hos familien Høen er adventstiden en åndelig forberedelsestid, med midnattsmessen som det store vendepunktet før julefeiringen.

– Da starter alt på nytt. Det er en fantastisk rikdom i den katolske liturgien i den hellige natten.

Sterke kvinner

– Den katolske kirken er likevel svært konservativ. Dere henger fortsatt etter i synet på kvinnelige prester og seksualitet?

– Jeg opplever dette tvert imot som veldig frigjørende. Det er helt uaktuelt med kvinnelige prester, og alt samliv utenfor ekteskap er synd. Siden dette er heldefinert, trenger vi heller ikke å bruke noe tid på å diskutere det. Men Den katolske kirke er mer kvinnelig i sitt vesen. Kirken er vår mor, og Maria og de andre kvinnelige helgenene er sterke figurer. Kvinner er mer hemmet i det lutherske organisasjonslandskapet, der de i mange sammenhenger ikke kan ha lederansvar. I Den katolske kirken kan de derimot være alt unntatt prester.

Rødvinskatoликer

– Og presten må leve i sølibat. Er ikke dette et stort og vanskelig krav overfor et enkeltmenneske?

– Det oppleves som en stor gave at presten har gitt hele seg til menigheten. Han ofrer seg for oss. Det trenger en prest å gjøre. Har han familie, er ikke dette lenger mulig. Da blir de hans første plikt, ikke menigheten.

– Dette høres litt gammeldags ut?

– Ja, men samtidig så omfavnes jo Den katolske kirken av radikale intellektuelle i Oslo. Vi kaller dem for rødvinskatoликene.

– De er vel mest opptatt av fargene og kunsten?

– Ja, men de tiltrekkes også av kirken med intellektet. Vi omfavner tanken og fornuften. På tross av noen definerte dogmer så tenker vi veldig fritt.

Naturlig familieplanlegging

– Dere er negative til prevensjon?

– Dette har med synet på seksualitet å gjøre. Seksualiteten hører hjemme i ekteskapet.

– Aids-epidemien har vist at mange mennesker kan reddes ved å dele ut kondomer. Er ikke det en god ting?

– Sex med kondom ender med svangerskap for 10-20 prosent av parene i løpet av et år. Det er heller ikke bra at mange som ellers ikke ville hatt sex, gjør det fordi de føler seg trygge. Kirkens prevensjonslære er bare for ektepar. Dessuten finnes det naturlig familieplanlegging, som er like sikkert som p-piller, men uten bivirkninger.

Sannheten, veien og livet

Høen skriver om dette og mer til på sin egen blogg, stasunniva.blogspot.com. Målet med denne er å formidle levende og alminnelig kristen tro til alle.

JOMFRU MARIA OG JESUSBARNET: – En god mor vil alltid gjøre slik at du blir mer glad i hennes sønn, sier Ragnhild Helena Aadland Høen.

– Mange tror at katolisisme er en annen religion, noe jeg i grunnen forstår godt. 500 år med antikatolske lutherske vrengebilder av hva som er katolsk tro har satt sine spor. Jeg var selv veldig skeptisk, men var heldig og møtte levende menigheter. Så jeg satte meg inn i den katolske troslæren, og fikk en sterk opplevelse av at dette er mitt, dette er slik jeg tenker. Jesus sier at «jeg er sannheten, veien og livet». Det er denne sannheten jeg omfavner. Jeg har aldri opplevd meg så fri som etter at jeg ble katolikk. ●

Ta kontakt dersom du ønsker at ditt barn eller din ungdom skal ha en skolehverdag hvor kristne verdier råder grunnen.

En skole hvor den enkelte har betydning!

Bergen Kristne Grunnskole
Øvre Kråkenes 49
Tlf 55 98 78 20, www.bkgs.no

NLC mistet NORAD-støtte:

Mangler mat og medisiner

Syv personer reiste til Etiopia i oktober for å se hvordan New Life Community (NLC) hadde klart seg etter at de mistet støtten fra Norad.

TEKST OG FOTO: EVELYN SAND

Det fantastiske var at alle skolene ennå var i gang med undervisningen. Men det var slutt på mat og uniformer. Det var vondt å se de fattige barna i klasserommene uten uniformer. Nå var de kledd i fillete og skitne klær.

Skole for de fattigste

Nå var frykten økonomien til lærerlønnene. Månedslønnen deres er på mellom 300 og 400 kroner. Dersom hun mister lærerne, blir det svært vanskelig for de rundt 4000 skolebarna. Dette er de fattigste av de fattige, og mange av dem er foreldreløse. I tilknytning til skolene er det fire helsestasjoner som ivaretar barnas helse. I Akaki er det ansatt en sykepleier, Venus Gebermeskle, som i tillegg er disponibel for over 5000 mennesker ved akutte tilfeller. Hun driver også veiledning i familieplanlegging og helseveiledning i forhold til renslighet.

Mangler medisiner

Hun fortalte om stor mangel på medisinsk utstyr, og kunne vise oss tomme medisinskap. Behovet er enormt, og hun mangler alt fra smertestillende til penicillin. Noe så enkelt som plaster var de tom for for lenge siden. I Shone skoler stod jubelen i taket da det var kommet inn et engangsbeløp til uniformer. De satte i gang med det samme med å sy gensere, og vi fikk være med og kle på disse fattige barna. Det triste var at 62 barn gikk skuffet bort for det var ikke nok til alle. ●

FATTIGE BARN OG TOMT MEDISINSKAP: De fattige barna i klasserommene hadde ikke lengre uniformer og var de kledd i fillete og skitne klær. Sykepleier Venus Gebermeskle (øverst) mangler på sin side alt fra smertestillende til penicillin.

Fakta: NLC

- New Life Community (NLC) driver en omfattende virksomhet med blant annet barnehager og skoler for 4.500 fattige/foreldreløse barn. I dag har organisasjonen rundt 130 faste ansatte.

- Leder av organisasjonen er Genet Loulseged, som kom til Norge som flyktning etter å ha vært torturert og fengslet.

- I tillegg til midler som skaffes i Norge har NLC Ethiopia fått støtte fra Redd barna og Kirkens nødhjelp i Etiopia samt den norske og nederlandske ambassaden i Etiopia til bygging av infrastruktur og egen kapasitet.

- NLC fikk 2,7 millioner kroner i tilskudd fra Norad i perioden 2008-2010. Støtten gikk via Global Aid Network.

- I 2010 ble det formidlet fra Norad at dette ville være det siste året med økonomisk støtte. NLC søkte likevel om nye midler, men fikk avslag med henvisning til tidligere signaler.

- Du kan støtte arbeidet ved å sette penger inn på New Life Community sin gavekonto 1644.28.14388

Finn mer info på nettet:

- newlifecommunityethiopia.org
- newlifecommunity.no

Vil du gi noe av tiden din til mennesker som trenger en å snakke med?

Da kan du bli frivillig medarbeider på Kirkens SOS! Innføringskurs for nye frivillige medarbeidere på telefon eller SOS-chat begynner i februar 2013! Vi trenger mennesker som vil prate med medmennesker som har det vanskelig. Oppgaven din er å lytte og tenke høyt sammen med den som tar kontakt. Du skal ikke gi råd eller løse den andre sine problemer. Du får innføringskurs, veiledning og videre faglig oppfølging så lenge du er med i tjenesten. Vanlig vaktturnus er ca. hver 12. dag, tilpasset din hverdag. Kirkens SOS er en døgnåpen krisetjeneste, tilgjengelig via telefon, SOS-melding og SOS-chat. Du må være mellom 20 og 80 år, og du må ha avstand til egne kriser. Innføringskurs starter 11. februar 2013. Kurset er gratis og omfatter undervisning om samtalemetodikk og krisehåndtering.

Interessert? Kontakt Kirkens SOS i Bjørgvin

Tlf 55 32 58 45 - mob 941 83 654 -epost: bjorgvin@kirkens-sos.no

Mer info: www.kirkens-sos.no/bjorgvin

 Kirkens SOS

Fakta: Damer som bryr seg

• Ifølge organisasjonen Åpne dører vert meir enn 100 millioner menneske i verda i dag forfulgt fordi dei trur på Je-

sus. Alt frå trakassering og tap av arbeidsplass, til fengsling og tortur.

• Kvardagen er ein kamp mot familie og myndigheiter som vil bryte ned trua deira. Ønsket

om å gje trua vidare til borna sine vert sett på som den verste kriminelle handling.

• I lys av dette har Åpne dører starta eit arbeid kalla Women to Women (W2W). Grupper av

kvinner i mange land kjem saman for å be for sine forfulgte søstre.

• Meir informasjon: www.opendoors.no www.opendoors.org

Sterk kvinne med sterk historie

Ein laurdag i oktober samla Åpne dørers kvinnearbeid Women to Women (W2W) damer frå heile Stor-Bergen til møte. Rundt 30 damer fekk då møte ei uvanleg sterk historie.

AV HELEN TOPPE

Åpne dører sin gjestetalar, som ikkje ynskjer namnet sitt i bladet, er født og oppvokst i Nigeria, no busatt i Norge. Ho delte si historie med oss og vann seg ein plass i hjartene våre. Barndomen hennar var full av omsorgsvikt og misbruk, og ho kjende seg verdlaus.

Planla sjølv mord

Mor, som skulle beskytte, snudde seg stilleiande vekk. Kvar dag fekk ho bekrefta at ho var verdiløs, var ingenting, hadde inga framtid. 10 år gamal rømde ho heimafrå. Dei neste ti åra som gatebarn forsterka hennar mangel på verdi. Livet var tomhet og smerte. 20 år gamal reiste ho til eit anna land i Afrika og prøvde å livnære seg der. Ho fekk jobb hos ein frisør og vart flink til å flette. Ho fekk sin eigen heim og nye vener. Men tomheten var den same. Smerta kunne ho ikkje reise frå. 27. mai 1999 tok ho eit valg. Livet var ikkje verd å leve. Ho gjekk ut og kjøpte all medisin ho trong for å gjere slutt på tomheten.

Sa ja til Jesus

– På veg heim høyrde eg nokon rope på meg. Eg stoppa opp og såg meg livredd rundt. Den som ropte, brukte mitt engelske namn. Ingen i dette landet kjente til mitt engelske namn, Happiness. Den som ropte måtte vere ein som kjende meg godt, altfor godt. Eg såg ingen, men stemma fortsatte. «Hvis

du har prøvd alt, har du prøvd Jesus?» spurde den. Eg hadde aldri høyrte om Jesus. Eg som var på veg heim for å ta mitt eige liv, kjende no på sterk dødsangst. Livredd og uvitande sa eg ja til Jesus der og då. Eg ante ikkje kva det innebar, men kva anna kunne eg gjere? Dei neste dagane byrja Den Heilage Ande sakte, men sikkert å vise meg kven Jesus er.

Sanndraumt

Ei veke etter denne hendinga drøymde ho om ei kyrkje. Ho såg seg sjølv gå inn i huset. Neste dag var ho ute og handla mat. På vegen låg ein papirlapp som fanga blikket hennar. «Hvis du har prøvd alt, har du prøvd Jesus?» stod det på framsida. På baksida stod adressa til ei kyrkje. Ho fann raskt fram til bygningen, og kjente den igjen frå draumen min.

– Her fekk eg ein ny heim, her vart eg kjent med redningsmannen min. Det var ikkje eg som hadde funne Gud. Det var Gud som hadde funne meg, seier ho stille.

Endeleg hadde ho funne ein som gav henne verdi. Men ho mista snart alt det andre ho hadde. Ho mista sine muslimske vener. Ryktet gjekk, og ho mista snart kundene sine. Dermed vart ho oppsagt.

Esters bok

Utan jobb kunne ho ikkje betale husleige, og snart stod ho på bar bakke igjen. Denne gong på grunn av si nyvunne tru. I desperasjon ropte ho til Gud. Den Heilage Ande

viste ho Esters bok i Bibelen. Her fann ho mange parallellar til sitt eige liv. Ester var som henne praktisk tala foreldreløs. Esters onkel Mordekai var hennar einaste rådgjevar. Ho forstod at Den Heilage Ande var hennar rådgjevar, hennar «onkel». Som Ester begynte ho å følge instruksane frå Den Heilage Ande som tala så sterkt i hjarta hennar. Ting begynte no å skje. Ei dame tilbød henne jobb i frisørsalong i Spania. Ho lytta til Den Heilage Ande, og sa ja.

Fann kjærleiken

Det var i Spania ho traff sin norske ekte-mann. I dag bur ho på Askøy. Ho har fått tre born og utdannar seg no til helsefagarbeidar. Som Ester gjekk ho frå å vera verdiløs til å bli dronning. Ho kjenner seg som ei dronning. Ho har fått alt ho før mangla. Tomheten er det ikkje lenger plass til. Ho har verdi, er elska av Gud og familien sin. Nokon kallar henne mor og kone. Som Ester kjenner har ho fått mykje for å gje tilbake. Bakgrunnen hennar har gjort henne sterk. Ho vil vere ei røyst for alle som som ikkje har verdi. Reise seg for alle som ikkje har kraft til å stå sjølv. Ester vart dronning for å redde folket sitt. Kvinna vil bruke sin nye verdi til å tale «sitt» folk sin sak. ●

SA JA TIL JESUS: – Eg som var på veg heim for å ta mitt eige liv, kjende no på sterk dødsangst. Livredd og uvitande sa eg ja til Jesus der og då, fortel den nigerianske kvinna, her saman med nokre av kvinnene i foreininga Åpne dører. FOTO: PRIVAT

Ta tiden tilbake

«La oss snakke alvor. Hva er et menneskeliv? Det er tid. Det er antall dager og netter. Mange eller få, det vet vi ikke, men vi vet at vi har dem og at de er begrensede».

AV GUNHILD MARIA HUGDAL MARCHEN
TOBARNSMOR, FEMINIST OG PREST

Dette skriver Nina Björk, den svenske motstrømmen-feministen som jeg inntil nylig ikke hadde hørt om, før jeg leste Anna B. Jenssens artikkel i Morgenbladet 26. oktober.

«Mennesket kjennetegnes av sin evne til å drømme» skriver Nina Björk. Og drømmen begynner med noe veldig enkelt, «den börjar med ett missnöje». Oppmuntret av Jenssen og Björk, vil jeg derfor forsøke å si noe om et tabubelagt tema, de ambivalente mødrene. Min overbevisning er at kvinnene med høyt sykefravær er symptombærere på et samfunn som på noen områder er på vei i feil retning. Travelhet er blitt en dyd, lite tid er den nye normaltilstanden i samfunnet vårt, også for min arbeidsplass, som er kirken.

Mitt livs største nederlag

Mine barn begynte tidlig i barnehage. Yngstejenta var knapt ti måneder gammel da jeg plasserte henne i studentbarnehage og gjenopptok studiene. Vi bodde i studentbolig, og min studieprogresjon var kriterium for fornyet leiekontrakt. I ettertid står dette igjen som mitt livs kanskje største nederlag, at jeg gikk fra henne der. I en god barnehage, med relativt korte dager, men likevel - det føltes så feil. Jeg minnes dager på fakultetet hvor jeg var så full av lengsel og sorg at tårene stod i øynene på meg mer eller mindre kontinuerlig. Adskillelsen føltes som fysisk smerte. Men jeg gav ikke etter. Nå har yngstejenta nettopp fylt syv år, og jeg orker fortsatt ikke å se bilder fra denne første tiden av livet hennes.

Ingen reell valgfrihet

Essensialisme, vil kanskje noen assosiere til når de leser dette. Siden det tross alt er en prest i Den norske kirke som skriver. Men jeg er først og fremst mamma og feminist, og har min identitet vel så mye her. Jeg kjenner til «myten om den gode mor», og essensia-

TRENGER MER TID: «Jeg vil ha tid, så vi kan besøke gamle foreldre og besteforeldre, se ungene våre mer enn tre timer i døgnet, finne helse i fysisk aktivitet, og ta en kaffe med den naboen som ofte sitter alene» skriver Gunhild Maria Hugdal Marchen, kapellan i Nedre Romerike prosti. FOTO: PRIVAT

lismens mange farer. Da jeg forlot ungene i barnehagen for å studere, så var det blant annet feministisk etikk jeg fordypet meg i. Det jeg imidlertid opplever som dypt ironisk ved dagens situasjon, er det at den har klare paralleller til tiden før abort ble legalisert. Den gangen var det kun de privilegerte kvinnene som hadde reell valgfrihet, og slik er det også i dag.

Kvinnens frihet

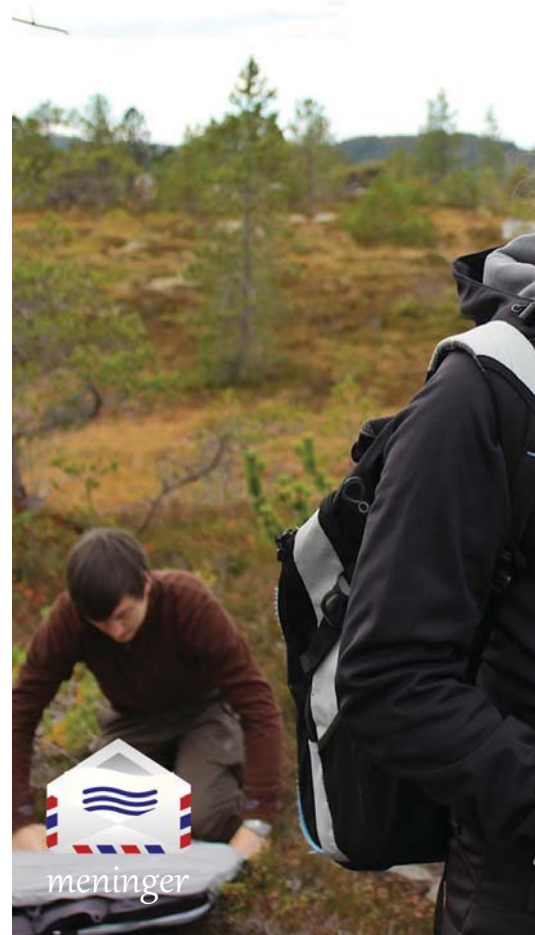
Den gangen var godet selvbestemmelse over egen kropp, nå er godet mer tid til familien. Den hegemoniske, politisk korrekte feminismen har holdt fram full stilling og barnehagedekning som universalløsning og det eneste rette - under slagordet «kvinnens frihet». Jeg er evig takknemlig for den kampen feministene før meg har ført, og de resultatene de har oppnådd på mange områder. Problemet er bare at jeg ikke klarer å fortrenge lengselen eller kvele misnøyen. Jeg vil ha mer tid til barna mine. Når jeg snakker med andre mødre (og fedre) får jeg bekreftet at min drøm deles av flere. Og jeg må undre meg: Er det egentlig åttetimers arbeidsdag, tidsklemme og lite tid til barna kvinnene ønsker?

Økonomisk privilegerte

Hjemmeværende mødre på Oslo vestkant kan tyde på noe annet. Undersøkelser som dokumenterer at mange kvinner ville ha vært mer hjemme om de hadde råd, er også med på å nyansere dette bildet. Og for oss som føler på ubehag, misnøye og ambivalens, finnes det få reelle politiske alternativer. Alle de store partiene snakker om full sysselsetting og barnehagedekning. Man kan velge å være hjemmeværende også i våre dager, vil kanskje noen hevde. Virkeligheten er at det i liten grad er en reell mulighet for andre enn de økonomisk privilegerte.

Det personlige er politisk

Med dagens forbruksnivå (der man helst ikke vil at sine barn skal skille seg for mye ut), skyhøye boligpriser, dyre fritidsaktivite-

ter og eventuelt også studiegjeld, er det svært vanskelig å velge annerledes. Jeg klarer ikke å forstå: Hvem gjør vi egentlig dette for? Hvorfor må vi leve en så stor del av våre liv på arbeidsplassen? Hva er vitsen med velferd og rikdom hvis vi har så lite tid til barna våre at andre må ta vare på dem størsteparten av den tiden de er våkne? Kanskje er det på tide at vi pusser støv av et gammelt feministisk slagord, om at det personlige er politisk.

Hverdagens øyeblikk

Hvordan bruker jeg tiden min? Det er et spørsmål som jeg hele tiden bærer med meg. Kanskje er det arbeidet mitt som gjør meg ekstra bevisst - jeg sitter ofte i samtaler med nå voksne barn som skal begrave sine foreldre, som forteller om livet til avdøde i retrospektiv, med varme, sorg og den visdommen som avstand i tid gir. Og når minneord og begravelse er i boks, går jeg hjem til mine barn, som en gang skal skrive mine minneord. Se tilbake og fortelle om mitt liv. Og jeg blir tvunget til å stille alle disse store spørsmålene: Hvordan bruker jeg tiden min? Makter jeg å holde hverdagens øyeblikk helige? Klarer jeg å se storheten i relasjonene til mine nærmeste? Lever jeg slik at jeg ved veis ende kan stå for det?

Ta tiden tilbake

Min bønn er, når jeg våger å hente fram drømmen og utopien fra hjertedypet: Kan vi

*Hva er vitsen med velferd og rikdom
hvis vi har så lite tid til barna våre at
andre må ta vare på dem største-
parten av den tiden de er våkne?*

ikke i det minste forsøke å ta tiden tilbake ved å redusere arbeidstiden? For å se om det hjelper, om det kan bremse utviklingen i sykefraværet, snu den økende tendensen til milde psykiske lidelser, lindre ensomheten som brer seg over landet vårt som et mørkt teppe. For å se om det kan bremse forbruket, gi miljøet og naturen etterlengtet hvile. For å se hvordan livet oppleves når barna får mer tid sammen med mammaer og pappaer. Enten det er kirke eller stat det dreier seg om, så tror jeg at man ikke kommer unna det å ta menneskenes misnøye og lengsel på alvor.

Mer omsorg

Jeg vil ha tid. Ikke høyere lønn, ikke flere ting. Tid, og den undervurderte friheten den gir. Tid. Ikke bare for småbarnsforeldre, men for alle som måtte ønske det. Så vi kan besøke gamle foreldre og besteforeldre, se ungene våre mer enn tre timer i døgnet, finne helse i fysisk aktivitet, og ta en kaffe med den naboen som ofte sitter alene. For, som Jenssen skriver: «Vi trenger ikke mindre omsorg i verden, vi trenger mer». Og da må vi starte med å ta tiden tilbake. Fordi tiden er livet vårt. ●

Trettandedagen i stavkyrkja

Søndag 6. januar er det nok ein gong klart for den årlege framføringa av det dramatiske middelalderdiktet «Draumkvadet» i Fantoft stavkyrkje.

TEKST OG FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

– I år blir det eit lite jubileum, sidan det er femtande gongen på rad at me får oppleve Draumkvadet på trettandedagen, seier Brynhild Utne, som denne gongen har invitert kvedaren og folke-musikaren Bjørn Sigurd Glorvigen frå Dovre til å framføra dei 50 versa.

Glorvigen studerar for tida pedagogikk ved Norsk musikkhøgskule. Han har tidlegare studert ved Universitetet i Oslo og Norges musikkhøgskole. Musikkarriera hans starta med visejazz-bandet «Østenfor Sol», som nytta tekstar på dialekt av dovrediktarane Vegard Vigerust og Ragnar Solberg. Dei gav ut platene «Syng, Dovre» (1998) og «Troillspel» (2001). Mellom 1998 og 2008 var Glorvigen medlem i Oslo kammerkor. Der hadde han ei sentral rolle i folkemusikkprosjekta til koret.

Solist på folketonar

I 2005 representerte koret Noreg ved

verdas korsymposium i Kyoto, Japan. Koret gjesta USA i 2007 og 2009 og turnerte i Italia i 2008. Ved alle desse konsertane var Glorvigen folketonesolist. Sidan 2008 har Glorvigen vore innleidd i samband med konsertar, plateinnspeling og lanseringsturné for prosjektet «Strid». Plata har hausta gode kritikkar. Dei siste åra har Glorvigen jobba med fleir grupper der han sett folkemusikken inn i nye konstallasjonar. Glorvigen sin musikalske identitet er nært knytt til musikk og lyrikk frå Dovre. ●

KJELDE: MIC.NO

Draumkvadet i praktutgåve frå 1904, med Gerhard Munthes illustrasjonar. Omslaget viser Gjallarbrua, som ifylgje norrøn mytologi (og Draumkvadet) leiar over til dødsriket.

Fakta: *Visjonsdiktet «Draumkvadet»*

- Draumkvadet» fortel om Olav Åsteson, som legg seg ned på julekvelden og fell i djup søvn. Medan han søv, har han sett livet etter døden, korleis synder vert straffa, og fått ein glimt av paradiset. Trettandags jul vaknar han og rir til kyrkja for å fortelja om det han har sett.

- Ein veit ikkje kven som har skrive diktet, men dei fleste nedteikningane er gjort i Telemark. Magnus Brostrup Landstad nedteikna ein versjon, etter å

ha høyrte Maren Ramskeid frå Kvitseid framføre det rundt 1850. I 1890-åra tok professor Moltke Moe brotstykket frå ulike kjelder og sette desse saman til ei utgåve på 52 vers.

- Visjonslitteratur er forteljingar om ferder til den andre verda. Dei mest kjende er «Den guddommelege komedien» av Dante Alighieri (1265-1321) og Tundals visjon, opphavleg nedteikna av ein irsk munk på midten av 1100-talet.

**Opplev «Draumkvadet» i
Fantoft stavkyrkje,
søndag 6. januar (13. dag jul)
kl. 18.00 og 20.00.
Hugs varme klede og fottøy!
Inngangspengar.
Born gratis.**

**Arr.: Kulturutvalet i
Storetveit kyrkjelyd**

Medisinprofessor utfordrer utviklingslæren

Professor emeritus dr. med. Kjell J. Tveter har nettopp utgitt en bok hvor han utfordrer Charles Darwins kjente og i vide kretser aksepterte utviklingslære.

AV TOR D. HANSON

Boken, som heter «Livet - skapelse eller tilfeldighet?», er utgitt på Hermon Forlag, og illustrert av kunstneren Vivian Zahl Olsen. Spørsmålet Tveter stiller, er om de mekanismene og prosessene utviklingslæren bygger på virkelig er tilstrekkelige for at det skal skje en fruktbar utvikling fra enkle til kompliserte organismer.

Begrepet utvikling, eller evolusjon, kan brukes om mange fenomener. Det er en kjent sak at systematisk avl eller kryssing av utvalgte eksemplarer blant for eksempel hundraser, storfraser, tomater eller agurker kan frambringe eksemplarer med gunstige egenskaper. Men

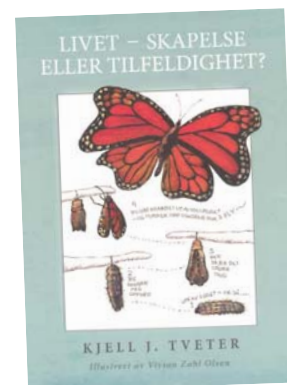
dette er variasjon innen en og samme art. Evolusjon brukes også om fenomenet at en art kan utvikle seg til forskjellige andre arter, eller populært sagt, mennesket og agurken kan ha en fjern felles slektning.

Denne utviklingen forutsetter to prosesser: endring av arveegenskaper, som kalles mutasjon, og at bare de individene som best kan tilpasse seg omgivelsene vil overleve. Tveter stiller seg skeptisk til at nye arter og mangfold kan utvikle seg på grunnlag av slike prosesser, og viser til forsøk med bakterier som er fulgt i 30.000 generasjoner uten at man kan påvise noen annen gunstig mutasjon enn utvikling av motstanddyktighet mot visse typer anti-

biotika.

For å forklare utviklingen, tyr Tveter til begrepet «intelligent design». Med dette mener han at det står en høyere intelligens bak og styrer all utvikling. Tveter, som er en religiøs mann, mener altså at ingen ting er tilfeldighet, for Gud, skaperen, har en finger med i spillet hele tiden. For et troende menneske kan denne logikken være lett å akseptere. På den annen side finnes det framstående forskere med ateistisk livsanskuelse som bruker utviklingslæren til å motbevise Guds eksistens.

En slik person er den kjente engelske zoologen Richard Dawkins, som blant annet har skrevet boken «The blind watchmaker» med undertittel

Kulturtipset

«Why the evidence of evolution reveals a universe without design». Populært sagt argumenterer Dawkins for at Gud er overflødig for å frambringe skapelsens mangfold. Felles for Tveter og Dawkins er nok at de begge er store beundrere av livets biologiske mangfold og kompleksitet, til tross for sin veldig forskjellige livsanskuelse. Men en dag vil de kanskje enes. ●

Begravelsesbyrået for
byen og distriktet

Solstrands
Begravelsesbyrå as

DØGNVAKT • 55 55 16 16

Vår erfaring – din trygghet

DAHLS
begravelsesbyrå

Tlf 55 13 15 00
www.dbeg.no

Begravelsesbyråkjeden Jølstad

Bergen & Omegn
BEGRAVELSEHJELP

- vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger
for pårørende som ønsker å gjøre noe selv

Knut Helge
Polden

Espen
Polden

Tom
Wilson

Heine
Polden

Døgntelefon: 55 21 44 50 • mobil: 917 51 700
www.bergenogomegn.no

AVD. BERGEN
Teatergt. 20
5010 Bergen
Tlf: 55 21 44 50

AVD. BERGEN VEST
2.etg på Shellstasjonen
Sartor, 5353 Straume
Tlf: 55 21 44 50

Gi barnet ditt gode
verdier med på veien

Møllebakken Skole er
en kristen grunnskole med
små undervisningsgrupper,
gode faglige resultater, og
et inkluderende miljø som
elevene trives i.

Kontakt oss gjerne
for å få vite mer.

MØLLEBAKKEN SKOLE

Syvendedags Adventistsamfunnets grunnskole i Bergen

www.mollebakkenskole.no post@mollebakkenskole.no Tlf: 55 20 71 70

Hvem-hva-hvor i Bønes menighet

Bønes menighet

telefon 55 30 81 00
 åpningstid kl. 0800-1500
 bones.menighet@bergen.kirken.no
 Kontonummer; 3416 20 00464

Adresse:

Øvre Kråkenes 250, 5849 Bergen

Kirketorget

Bestillinger av dåp, vielser og
 gravferd 55 59 32 10
 . . . kirketorget@bergen.kirken.no

ANSATTE I BØNES MENIGHET

Sokneprest Gunn Kongsvik

telefon 55 30 81 03
 mobil 970 04 967
 gunn.kongsvik@bergen.kirken.no

Sokneprest (Storetveit)

Bjarte Holme

telefon 55 30 81 12
 privat 55 28 36 58
 bjarte.holme@bergen.kirken.no

Kapellan Gunn-Frødis Unneland

telefon 55 30 81 06
 mobil 480 41 867
 gunn.frødis.unneland@
 bergen.kirken.no

Kateket Sven-Ove Rostrup

telefon 55 30 81 71
 mobil 915 57 253
 sven-ove.rostrup@bergen.kirken.no

Diakon Reidun Laastad Dyvik/

Lise Opdahl (vikar)

telefon 55 30 81 17
 lise.opdahl@bergen.kirken.no

Menighetskonsulent (vikar)

Anny Svendsen

telefon 55 30 81 02
 anny.svendsen@bergen.kirken.no

Menighetspedagog (vikar)

telefon 55 30 81 00

Kirketjener Geir Møller

geir.moller@bergen.kirken.no
 mobil 454 76 996

Organist Carsten Dyngeland

carsten.dyngeland@bergen.kirken.no

Bønes menighetsråd

Leder Øivin Christiansen
 mobil 970 25 082

Bønes Småbarnstreff

Sosialt treff for foreldre som er
 hjemme med barn på dagen. Hver

onsdag kl 10-12 i Bønes kirke.

Lindis Aldal Sætre . . . 993 84 885

Bønes menighetsrings

førskole og barnehage

Våkleiva 68, telefon . . 55 12 05 50

Bønes Minising

Øver hver 2. uke kl. 17.15-18.00 i

Bønes kirke. Kontaktperson:

Ingun Risa 907 63 607

Bønes Speidergruppe NSF

Kontaktperson: Erik Geber

Telefon . 55 12 41 90 - 920 94 472

gruppen@bonesspeiderne.no

Web: . . . www.bonesspeiderne.no

Bønes Ten - Sing

Øvelse hver ons. kl. 19.00 - 21.15

Christian Svabø 934 93 566

csvabo@gmail.com

Hyggetreff i Bønes kirke

Lise Opdahl 55 30 81 17

Søndagsskole

Marit Z. Berentsen . . . 55 12 23 32

Bønes Tria

Tors. kl. 18.15-19.00 i Bønes kirke

Lindis Aldal Sætre . . . 993 84 885

Seniordans

Hver tors kl.1230-1430 i kirken.

Kontakt menighetskontoret

telefon 55 30 81 02

Babysang

Tirsdager kl.1030. Kontaktperson:

Lindis Aldal Sætre . . . 55 30 81 03

FELLES AKTIVITETER

BØNES OG STORETVEIT

Besøktjeneste: For den som øn-

sker besøk eller å bli besøkt. Sorg-

gruppe ved skilsmisse/dødsfall.

Kontakt diakon 55 30 81 17

Klubben

Camilla Heggø Olsen

telefon 926 96 897

camillaheggo@gmail.com

Bibelgruppetjenesten

Sosialt samvær og samtale om tro

Kontakt menighetskontoret

telefon 55 30 81 02

bones.menighet@bergen.kirken.no

Diakoniutvalget

Bankgiro 3416 20 00464

Givertjenesten:

Bankgiro 3411.26.36406

CREDOKIRKEN BOKSHOP
 Øvre Kråkenes 49
 For åpningstider: 932 56 511
 www.credokirken.no

BØKER
 MUSIKK
 FILMER
 GAVEARTIKLER

Begravelses-
byrået i

55 15 40 90
 HELE DOGNET
 Odd Abbedissen
 PRIVAT
 55 16 04 43

FYLLINGSDALEN

Kommer i hjemmet for samtale.

O. Abbedissen Begravelsesbyrå a.s

Folke Bardottesvei 44-46
 Spectrum v/Oasen - 5147 Fyllingsdalen

Liss-
dame- og
herrefrisør

SALONGEN

Telefon 55 12 19 75
 Øvre Kråkenes 115 - 5152 Bønes

mega
KRÅKENES

Bjergvin
BEGRAVELSESBYRÅ

Eilif Andersen
 DØGNVAKT: 55 20 23 00
 Natlandsveien 8, Landås

BØNES HAGESENTER

Bønnesskogen 40
 5152 Bønes
 Tlf. 55 12 29 21

FAGERNES YACHT CLUB

Straumevegen 168 Tlf. : +47 55125080
 N-5151 Straumsgrend Fax : +47 55122303

*Til kan hjelpe til med rådgivning/
 tilrettelegging ved begravelser/bisettelser*

RAGNHILD THORSHEIM KRISTING

GRAVFERDSHJELPEN

Hagerupsvei 32X, 5093 BERGEN

Hele døgnet
Tlf. 55 27 28 29

Bønes
 gårdemar

Bønnesstranden 50 - 5155 Bønes
 Tlf. 55 91 68 44 - Mob 992 48 377
 Åpent: Torsdag-fredag 12-17

Bjarne Johnsen a.s

Postboks 13 Kokstad - 5863 Bergen

Treff i Bønes kirke

Siste hyggetreff før jul er fredag 7. des. kl. 11.30 – 13.30. Hovedinnslaget blir en liten julekonsert ved Carsten Dyngeland. Dessuten blir det mat og prat, allsang og andakt – og kanskje en spørrekonkurranse? *Vel møtt til alle som er ledig om formiddagen!*

Første hyggetreff etter nyttår blir fredag 1. februar. Kåseri av Oddvar Skre om kirkeveier i Fana.

Den årlige pensjonistfesten i Bønes kirke blir fredag 18. januar kl. 17.00-20.30.

Av programmet nevner vi: Kåseri av Trygve Fett, musikk, allsang. Snitter og stort kakebord. Andakt v/sogneprest Gunn Kongsvik. Innbydelse til alle fra 67 år og oppover kommer i posten. Pris kr. 150 pr. person. Påmelding innen 10. januar, se mer informasjon om dette i innbydelsen.

MINNYS NATURTERAPI

Naturmedisinsk behandling og forebygging av fysiske og psykiske sykdomstilstander.

NB:GRATIS BEHANDLING TILBYSTIL 1/1-13.

Timebestilling: 909 37 487 - minnydale@hotmail.com

Seniordans Bønes Kirke

**Torsdager
kl 12.30 - 14.30
i Bønes kirke**

**"Gamle" og spesielt nye
dansere:**

Velkommen !!

Vi trenger flere deltakere

Medlemskort kr. 200.– for 8 ganger.
Det inkluderer kontingent til SN, og litt å bite i.

Ta kontakt med:

Judith Benjaminsen
Telefon 55 26 44 26

Nelborg Johannessen
Telefon 55 26 95 18

Aktiviteten støttes av Fyllingsdalen/Laksevåg Kulturkontor.

Følg med på internett og Facebook!

Bønes menighet har egne Internett- og Facebook-sider. Følg med på www.bonessiden.no Facebook-sidene finner du ved å søke på «Bønes menighet» på Facebook.

I Den norske kirke har vi en veldig fin ordning. Det er ikke bare sånn at vi markerer de viktige høytidene på en spennende måte, men vi har til og med egne ventetider for dem.

TEKST SVEN-OVE ROSTRUP
FOTO: STEIN RUNE RISA

Dager og uker som vi skal bruke på å gjøre oss klar til høytiden og de gode markeringene. Nå er vi midt inne i en slik ventetid; nemlig advent. En forventningsfull tid hvor mennesker finner sammen i Storstuen på Bønes for å være sammen og vente sammen. Gjennom hele året jobber vi for at menigheten skal ha et godt samlingssted til forskjellige anledninger. I adventstiden dukker det opp arrangementer som hører spesielt til i den tiden. Det er både arrangementer som menigheten selv arrangerer og som blir arrangert av andre.

Første søndag i advent er kirken store nyttårsfeiring. Da starter både adventstiden og et nytt kirkeår. Dette blir markert med en festgudstjeneste hvor 11-åringene i menigheten er spesielt invitert. De deltar på Lys Våken og setter sitt preg på gudstjenesten. Den gode tradisjonen med tenning av lysene på julegranen utenfor kirken skjer etter LysVåken-gudstjenesten. Da blir det taler, musikk, sang og juletrengang. 5-åringene i menigheten inviteres til å være med på adventverksted hvor de får være kreative og lærer mer om adventstiden og julehøytiden. Ungdommene i menigheten arrangerer sin egen gudstjeneste 2. søndag i advent; kalt Lysmesse. Det pleier å være en flott markering av ventetiden for alle som deltar.

Lyset står i sentrum, kanskje mer i advent- og juletiden enn ellers i året. Også når vi vandrer rundt i kirken med barnehagebarn bruker vi lys som en viktig del av formidlingen. Alle barnehagene i

Jul

menigheten inviteres til å komme med sine eldste barn på julevandring i kirken. Da vandrer vi igjennom julefortellingen sånn at barna får oppleve evangeliet på en konkret og spennende måte. Når vi nærmer oss slutten av ventetiden inviteres alle barnehagebarn og skolebarn også til adventgudstjenester i kirken. Da samles vi til en koselig stund i kirkerommet hvor vi forbereder oss på det som skal skje i julen. Skolegudstjenestene er gode samlinger hvor elever også bidrar godt og variert.

Når man har tatt på seg å være Storstue for alle som bor i menigheten er det veldig hyggelig at lokale grupper ønsker å bruke lokalene både internt og til å invitere alle som har lyst til å dele en god opplevelse. Det kan være Bønes skoleorkester som har semesteravslutning med flott

i «Stuen»

konsert for foreldre og andre, Bønes Brass som inviterer til konsert eller Bøneskoret som fascinerer sitt publikum med vakker kormusikk. Gudstjenestene i Bønes kirke er preget av god tilstedeværelse av korister, solister og musikere gjennom hele året, ikke minst i advent- og juletiden. Det er fort gjort å gå glipp av noe dersom man ikke følger med!

Noen ser ut til å tro at julen starter

første oktober, men de har ikke skjønnet det. Adventstiden kommer nemlig først! Denne flotte ventetiden, som vi kler i lilla, er noe for seg selv og skal stå for seg selv. Gjennom alle variasjonene av samlinger i kirken tar vi inn over oss ventingen og ser frem mot det som skal

komme. Det er viktig å glede seg til gode ting, og det er godt å vente sammen. Da blir det ekstra bra når julen starter og vi kan feire jul sammen hele den siste uken i året. Engelskmennene har skjønnet noe når de velger å åpne gavene 1. juledag, dagen da Jesus ble født. Da har de hele dagen foran seg til å kose seg med leker, bøker, spill og godt samvær med familien. Og så bare fortsetter det ut i juledagene ... ●

Vi takker og ber

Uke 48.

- Vi takker for biskop Halvor Nordhaug og vi ber for hans tjeneste i bispedømmet vårt. Takk for dagene med visitas og alt som skjer i vår menighet.
- Vi ber for alle som har en oppgave i menigheten, og for at alle som søker menighetens fellesskap må finne at der er rom for dem.
- Vi ber for «Lys våken», for arr for 11-åringene som skal være overnatte i Bønes kirke.
- Vi ber for barnehagegudstjenestene.
- Vi ber for alle julevandringene og for skolegudstjenestene.

Uke 50.

- Vi takker for menighetsbarnehagen vår og for de ansatte der.
- Vi ber for foreldre og familier og for alle som arbeider med barn, for oppdragelse og påvirkning som de gir barna.

Uke 51.

- Vi takker for adventstiden og for muligheten til å glede seg til jul.
- Vi ber om at julen må bli en god tid, og ikke bli ødelagt av materielt jag.
- Vi ber om hjelp til å se våre medmennesker i julehøytiden og om hjelp til å hjelpe de vi kan hjelpe.
- Vi ber for vår menighets misjonsprosjekt i Brasil. Og for Kirkens Nødhjelp og for pengene som blir gitt til dem julaften i kirken.
- Vi ber for dem som er syke og ensomme.

Uke 52

- Vi takker for julebudskapet og for frelsen i Jesus Kristus.
- Vi ber om hjelp til å ta julens budskap til oss.
- Vi ber om julens fred i

våre hjem, i våre sinn og i vårt land.

Uke 1

- Vi takker for et nytt år.
- Vi takker for nye muligheter.
- Vi ber for det nye året, at det må bringe glede, fred og godhet mellom mennesker.

Uke 2

- Vi takker for alle medarbeidere i menigheten, både de lønnede og de ulønnede.
- Vi takker for det arbeidet de gjør og for det de får bety for mange mennesker.
- Vi ber for de medarbeiderne vi har, og vi ber om at flere må finne en plass der deres krefter og evner kan få utfolde seg til gagn og glede for mennesker og menighet.
- Vi ber for alle våre menighetsaktiviteter som starter opp igjen etter jul.

Uke3

- Vi takker for kirken vår og for alt arbeidet som drives der.
- Vi takker for at kirken er der for oss i glede og i sorg, i de små og store begivenheter i livet.
- Vi ber for livet i kirken både lokalt og nasjonalt. Vi ber for prostene, for biskopen for alle ansatte og for det nyvalgte bispedømmerådet.

Uke 4.

- Vi takker for vinteren og for årstidene som skifter. Vi takker for mulighet til å nytte naturen til rekreasjon også når det er vinter.
- Vi ber for all uteaktivitet, at det ikke må skje ulykker, men at de kan bli til glede og styrke.
- Vi ber for konfirmantleire og klubbture, for deltakere og ledere.

Menighetskalender

døpte

- 07.10. Emilian Jordanger Selvik
Mathilde Elise Selvik
Sondre Krogh Følkestad
- 14.10. Sofie Foshaug
Fagerbakke
Tiril Foshaug
Fagerbakke
Matilde Brosvik
- 21.10. Jakob Eidesen Heskestad
- 11.11. Tobias Hovden Steffensen
Sebastian Vatne
Aksel Søgne Sanden

døde

Margit Storheim
Per Thowsen
Svein Åge Sagedal
Egil Hylbak
Britt Kleppesø
Sven Ulseth
Haldis Tøsdal

gudstjenester

Bønes menighet

- Søndag 02.12**
1. søndag i adventstiden
11.00: Familiegudstjeneste.
Dåp. G.F.Unneland
- Søndag 09.12**
2. søndag i adventstiden
19.00: Lysmesse. Tensing.
Nattverd. Gunn Kongsvik
- Søndag 16.12**
3. søndag i adventstiden
11.00: Sanggudstj. Dåp. B.Holme.
- Mandag 24.12. Julaften**
13.00: Familiegudstjeneste. Arve
Løvenholdt. Minising deltar.
14.30: Familiegudstjeneste
G.F.Unneland. Bønes TRIA deltar

16.00: Familiegudstj. Bønes
strykeorkester. G.F.Unneland.

Tirsdag 25.12. 1. juledag
12.00: Høymesse. Dåp og natt-
verd. G.F.Unneland.

Søndag 30.12. Søndag etter jul
11.00: Høymesse. Dåp, nattverd.
Bjarte Holme

Søndag 06.01.
Kristi åpenbaringsdag
16.00: Familiegudstj. Juletreffest.
Gunn Kongsvik. Minising deltar.

Søndag 13.01. 2. søndag i
åpenbaringstiden
11.00: Dåp og nattverd.
G.F. Unneland.

Søndag 20.01.
3. søndag i åpenbaringstiden
11.00: Nattverd Bjarte Holme

Søndag 27.01.
Såmannssøndagen
11.00: Dåp Gunn Kongsvik

Søndag 03.02. Kristi
Forklarelsesdag
11.00: Nattverd G.F.Unneland

Sjåfører kirkeskyss
Kontakt selv sjåføren og bli med
på gudstjeneste i Bønes kirke.

- 16/12 kl. 11: Mona Haustveit
Steinsland, 416 73 911
- 13/1 kl. 11: Karl Johan Kirke-
bø, 55 12 45 78/ 406 14 514

Storetveit menighet

Søndag 2/12. 1. søndag i advent
11.00: Familiegudstjeneste. Gunn
Kongsvik. Trosopplæring,
11 år Lysvåken. Smørelunch.

Søndag 9/12. 2. søndag i advent

11.00: Høymesse. Dåp og natt-
verd Bjarte Holme. Kirkekaffe.

Søndag 16/12. 3. søndag i advent
11.00: Sanggudstjeneste
G.F.Unneland.Kirkekaffe

Mandag 24/12. Julaften
13.30: Familiegudstj. Holme.
Storetveit barnegospel
15.00: Familiegudstj. Kongsvik.
Jan Erik Endresen, tenor, og Min-
de skoles musikkorps
16.30: Familiegudstj. Kongsvik.
Jan Erik Endresen, tenor

Tirsdag 25/12. Juledag
12.00: Høytidsgudstj. Unneland.

Onsdag 26/12. 2. juledag
12.00: Høymesse. Unneland.
Ungdomsklubben og Tensing

Tirsdag 1/1. Nyttårsdag
12.00: Høymesse. Nattverd.
Gunn Kongsvik

Søndag 6/1. Kr. åpenbaringsdag
11.00: Høymesse. Dåp. G.F.
Unneland. Kirkekaffe

Søndag 13/1.
2. søndag i åpenbaringstiden
11.00: Høymesse. Nattverd.
Bjarte Holme. Kirkekaffe.

Søndag 20/1.
3. søndag i åpenbaringstiden
11.00: Høymesse. Dåp. Gunn
Kongsvik. Kirkekaffe.

Søndag 27/1. Såmannssønd.
11.00: Høymesse. Nattverd.
G.F.Unneland. Kirkekaffe

Søndag 3/2. Kr. forklarelsesdag
11.00: Høymesse

Søndag 10/02. Fastelavnssøndag
11.00: Familiegudstjeneste. Dåp.
Gunn Kongsvik. Kirkekaffe.

kalender

Konsert: Tirsdag 4. desember kl.
21: Konsert v/organist Carsten
Dyngeland m.fl. Gratis adgang,
kollekt ved utgangen.

Juletreffest. Søndag 6. januar et-
ter familiegudstjenesten kl. 16.:
Juletreffest.

Pensjonistfest. Fredag 18. januar
kl. 17: Pensjonistfest med diverse
kulturinnslag.

Se også side 2,4 og 14

Kveldstoner i åpen kirke

Storetveit kirke. • 5. desember,
12. desember, 26. desember,
9.januar, 16. januar, 23. januar,
30. januar: Carsten Dyngeland,
orgel, Barbro Husdal, sang.
• 19. desember, 2. januar,
6. februar: Ruth Bakke, orgel

SMS Det er mange
spennende arrangementer i
Bønes kirke. Nå kan du få infor-
masjon om arrangementene di-
rekte via sms. Meld deg på ved å
send navn og mobilnummer til:
bones.menighet@bkf.no
eller ring tlf. 55 30 81 02.

Vi sees i Bønes kirke!

Giverglede ...

Takk til alle glade givere!

Tenk at den nye kirken på Bønes nå
står ferdig. Det vil si at alle store ting
er på plass, men en del gjenstår og her
kommer Giverglede inn. For å få inn-
redet ungdomsavdelingen på en måte
som vi ønsker må vi selv finansiere en

god del. Så meld deg som fast giver og
vær med på å lage kirken til den gode
plass som vi ønsker.

Svarslippen sendes
Givertjenesten v/P. Røen,
Kråkeneslia 45, 5152 Bønes

Jeg vil melde meg som fast giver:

Navn:

Adresse:

Postnr/Sted:

Jeg vil gi (sett kryss)

☐ Månedlig ☐ Kvartalsvis ☐ Halvårlig

Sign: